

2013. évre prognosztizált működési megtakarítás

1.) Irányelvek

A GMK működése eddigi időtartama alatt is eredményezett már jelentős megtakarítást, ami a központosított gazdasági szervezet kialakításával, illetve az itt kisebb létszám mellett elvégzett munkával áll szoros kapcsolatban. A GMK Gazdasági Igazgatóságában centralizáltan kialakított szervezeti egység eddig is jelentős bérköltség csökkenést eredményezett. Ez természetesen 2012-ben is így van, habár értelemszerűen erre az évre áthúzódó hatása ellenére sem jelenik már meg az eleve lecsökkentett éves bérkeretben. Ebből azonban egy fontos következtetés levonható: a technikai létszám tervezett csökkenése önmagában jelentős megtakarítást eredményez személyi költségek oldalán – ez lesz tehát a 2013. évi költségcsökkenés egyik forrása.

Mindazonáltal pontosan megmondani ennek mértékét nem lehet, mert a tervezett leépítés egy folyamat, amelyben feladatok nem kerül(het)nek megszüntetésre és leszögezhető hogy nincsenek már olyan állások a rendszerben, amelyek nem takarnak érdemi feladatokat, ellenben azzal, hogy az előző évtizedek leépítései mára több olyan feladatot is maguk után hagytak, amelyek mögött nincsen állás – azaz senki sem látja el, vagy a feladatellátás maradékelven történik meg. Tisztán kell látni tehát, hogy a megszűnő állások egy nagy része szolgáltatás-vásárlást generál, amelynek minősége befolyásolja annak beszerzési árát.

Ugyancsak nagy költségeket generál a Fenntartónál az ingatlanállomány rendkívül rossz állapota, ami egyaránt kiterjed az épített szerkezetekre és az épületgépészeti rendszerekre is. Ez azért súlyos gond, mert az érdemi megtakarítások elérésére ugyan hatalmas potenciált rejt a rendszer, azonban az itt történő megtakarítási lehetőségek kiaknázása csak tendencia jelleggel elsősorban beruházással, azaz előzetes ráfordítás eredményeként érhető el. Túlzás nélkül állítható, hogy csak a fűtési energia felhasználásunk tekintetében 35-50 %-os megtakarítás lehetősége rejtezik a GMK által kezelt ingatlanvagyonban. Az energiaracionalizálás tehát komoly opció, de csekély ráfordítással ez csak csekély mértékben mobilizálható gazdasági helyzetünk javítására. Vannak azért erre is lehetőségek, ez tehát a 2013. évi költségcsökkenés másik forrása.

2.) Bérek és juttatások

A GMK 2011. évi megalakulásával összefüggésben elemzésre és felülvizsgálatra került az oktatási-nevelési központokban alkalmazott technikai-kisegítő létszám. Az elemzés eredményeként az átszervezés végrehajtása során 38,5 álláshely került megszüntetésre. A megszüntetett álláshelyekre jutó személyi juttatások már 2011-ben megtakarításként jelentkeztek az intézményhálózatban. Ennek mértéke járulékkal együtt mintegy 13.967 eFt volt. A létszámváltozás 2012-évi hatása 53.217 eFt. 2012-ben tovább folytatódott az intézmények GMK-hoz rendelése, melynek következtében további nyolc technikai, jellemzően gazdasági dolgozói álláshely került megszüntetésre. A megszüntetett álláshelyekre jutó 2012-évi bérköltség járulékkal együtt 5.486 eFt, ennek 2013 évi hatása 13.167eFt.

Összességében: A GMK kialakítása során végrehajtott létszámleépítések hatásaként 2011-ben 13.967 eFt, 2012-ben 58.703 eFt kiadáscsökkenés mutatható ki. A két év alatt végrehajtott létszámcsökkenés eredményeként 2013-ban éves szinten már 66.384 eFt a megtakarítás. A feladatellátás pontos kialakítása mutatja meg, hogy 2013. évben 60-80 fő

létszámcsökkenéséből adódó kiadáscsökkenés várhatóan mennyi lesz. Jelenleg ennek látható nagysága bér és járulékból együttesen mintegy 70-80 MFt-ra tehető éves szinten.

3.) Energia felhasználás

Mindenekelőtt lássuk az előző év négy meghatározó energiafelhasználását:

ENERGIAFAJTA	FELHASZNÁLT MENNYISÉG	NETTÓ ÁR [Ft]	%-OS ARÁNY
TÁVHŐ	36.488 GJ	231.895.199,-	053,89
GÁZ	1.017.129 m ³	92.545.363,-	021,50
VILLANY	1.465.987 kWh	64.295.344,-	014,94
VÍZ	79.931 m ³	41.508.168,-	009,67
Összesen:		430.344.074,-	100,00

Ebből a távhő szinte kizárólag, a gáz jellemzően fűtésre és melegvíz előállításra fordítódik. Itt elsősorban a helyi szabályozás elemi feltételeinek megteremtésével és az ezzel együtt folytatott, a tudatos energiafelhasználást népszerűsítő oktatással lehetséges megtakarítást elérni. Csekély beavatkozás mellett műszaki oldalról ez elsősorban a radiátoronkénti szabályozás kialakítását jelenti, illetve egyes kazánok mára elkerülhetetlen cseréjét igényli. Ezzel éves szinten a távhőben 5 %, a gáz esetén 3 % megtakarítás remélhető.

A villanyáram fogyasztásban a világítás jelentős fogyasztó, ezért itt a legújabb generációs energiatakarékos fénycsövek alkalmazása jelenthet hosszú távú költségmegtakarítást. Ezek 2013-ban való fokozatos bevezetésével mintegy 4,5 % megtakarítást remél elérni a GMK.

Végül a vízfogyasztásban is van tartalék. Addig, amíg nem indul be egy kút-program, a fogyasztásunk jelentős hányada prognosztizálhatatlan (szárazság esetén elfogyó locsolóvíz), de a csaptelepeken kifolyó túlzottan erős vízszugár miatti vízpazarlás mérsékelhető speciális csaptelepekkel, amelyek azonos érzet mellett mintegy 30 %-al kevesebb vizet folytatnak át. E csaptelepek bevezetésével itt is remélhető 7,5 % megtakarítás.

Mind a négy energiahordozó esetén szükséges tehát egyfajta alacsony szintű, de nem a rendszert alapjaiban érintő alakítás, ami szintén forrásigényes. Ez azonban a megadott értékek mellett elsősorban az adott energiahordozó természetes mérőszámában megadott fogyasztáscsökkenést fog generálni, mert a szolgáltatói árak előre még ismeretlen változásai mellett ezt forintban megadni felelőtlenség lenne – mindössze azt lehet megmondani, hogy a már ismert 2011. évi árak mellett ez mennyi lehetne:

ENERGIAFAJTA	MEGTAKARÍTOTT MENNYISÉG	NETTÓ ÁR* [Ft]	MEGTAKARÍTÁS ARÁNYA
TÁVHŐ	1825 GJ	11.600.000,-	5,0 %
GÁZ	305.000 m ³	2.800.000,-	3,0 %
VILLANY	660.000 kWh	2.900.000,-	4,5 %
VÍZ	6000 m ³	3.100.000,-	7,5 %
Összesen:		20.400.000,-	4,75 %

* 2011 évi nettó árakon számolva!

Ismételten kihangsúlyozva: *a forintban megadott értékek csak egy múltbéli időpontra vonatkoztatható összehasonlítható adatok és nem jövő évi tervszámok, hiteles adattartalommal, orientáló értékkel kizárólag a naturáliákban megadott fogyasztás-csökkenés értékek bírnak!*

4.) Összefoglalás

Az Intézmények működtetésre való átvétele során eddig összegyűjtött adatok és tapasztalatok alapján még egyszer szükségesnek tartom elmondani: „feladatok nem kerül(het)nek megszüntetésre és leszögezhető hogy nincsenek már olyan állások a rendszerben, amelyek nem takarnak érdemi feladatokat, ellenben azzal, hogy az előző évtizedek leépítései mára több olyan feladatot is maguk után hagytak, amelyek mögött nincsen állás”

Mégis, van a teljes intézmény-hálózatban érzékelhető mértékű, illetve hosszú távon is érvényesíthető megtakarításokra forrás összességében több helyen is.

- Elsősorban szervezési oldalról jelentős tényező, hogy az iskolák kihasználtsága alacsony, vagyis a racionalizálás önmagában jelenthet hosszú távú megtakarítást. Ugyanez igaz az egészségügyi létesítmények már megindított centralizációjára is.
- A másik forrás az átfogó, energiatudatos épület-felújítások programszerű beindítása, amelyet pályázati források nélkül is szükséges lenne mielőbb megkezdeni.
- Az ellátás egységének kialakítása során számos még meglévő és eltérő nagyságú szolgáltatási szerződés (telefon, mobil szolgáltatás, ügyvédi kiadások, műszaki, informatikai, őrzésvédelmi stb. átalánydíjas szerződése) megszüntethető, illetve az egységes beszerzési, és helyben központosított közbeszerzési tevékenység is hozhat megtakarítást.

A rendszerbe való hatékony инвестиáció nélkül rendszeres és önfenntartó megtakarításban reménykedni hiábavaló, lényeges fogyasztás csökkenést elvárni felelőtlenség.

Budapest, 2012. október 9.